

HET HUIS VAN

de Willets

Ze doken in archieven en depots op zoek naar historische vondsten. Zo verzamelden de conservatoren niet alleen de meubels en beroemde kunstverzamelingen, maar ook het verhaal van de Willets bij elkaar.

TEKST: Miluska van 't Lam FOTOGRAFIE: Denise Keus STYLING: Noor Meyjes

De hal op de bel-etage. Hier waren de bibliotheek, herenkamer, damessalon, balzaal en het verzamelaarskamertje. De schilderijen van Paul Alfred Colin zijn destijds speciaal voor de hal gemaakt en zijn na jarenlang verblijf in depots weer teruggeplaatst.

Linkerpagina: Stoel uit de collectie van Willet gestoffeerd met stoffen van Etro en Osborne & Little.

‘Abraham organiseerde in huis graag gekostumeerde bals’

Met de klok mee: Hoekje in de balzaal met ‘geheime’ deur zodat het personeel zo onopvallend mogelijk hun werk kon doen. Een hoek van één van de tien decoratieve panelen in de hal. Speciaal voor de Willets gemaakt door Paul Alfred Colin. Vergulde wijnglazen op de feestelijk gedekte eettafel, versierd met emaille. Hardstenen deuromlijsting uit de tijd van Willem Gideon Deutz, een eerdere bewoner van het huis. Servies gemaakt in het Franse plaatsje Creil. **Rechterpagina:** De conservatoren Annemarie den Dekker en Bert Vreeken.

Waarschijnlijk nam je rond 1870 de glanzend gelakte groene deur bovenaan de trap. Het was per slot van rekening *not done* om via het souterrain het grachtenhuis van een rijke familie binnen te treden. Want in de kelders werkte en woonde het personeel. Toch is deze souterraindeur nu wel de entree van Museum Willet-Holthuysen, het voormalige huis van de beroemde kunstverzamelaar Abraham Willet (1825-1888) en zijn vrouw Louisa Willet-Holthuysen (1824-1895). Zij trokken in 1861 in het hoge, dubbele herenhuis aan de chique Amsterdamse Herengracht. Het is oorspronkelijk gebouwd (1685-1690) voor de toenmalige Amsterdamse burgemeester Jacob Hop. Inmiddels is het pand ook een beetje het huis geworden van conservatoren Annemarie den Dekker en Bert Vreeken. Samen ontfermen zij zich meer dan twintig jaar over de beroemde verzamelingen kunstnijverheid van het echtpaar. Bert promoveerde in 2010 zelfs op de mondaine Willets. Zijn onderzoek vormde aanleiding voor de restauratie van hun huis. Terwijl de

conservator ons voorgaat in het souterrain vertelt hij: ‘We willen er weer het huis van de Willets van maken.’

Top of the pops

Wie waren de Willets eigenlijk? Bert: ‘Abraham was een geboren levensgenieter, maar vooral een kunstverzamelaar. Dat was echt zijn leven. Hij omringde zich met jonge kunstenaars, nam zelf ook schilderlessen, en was lid van kunst-sociëteit Arti en Amicitiae, dat toen echt *top of the pops* was. In de herenkamer van het huis aan de Herengracht organiseerde hij kunstschouwingen voor bekende Amsterdamse verzamelaars zoals Van Eeghen, Fodor en Van der Hoop. Ik denk zeker dat er mooie flessen drank stonden en de heren zelfs een beetje pochten over hun nieuwe aanwinsten. Louisa kende hij al langer. Hun ouders waren bevriend. Louisa was een eenzelve dame van stand. Zij had op jonge leeftijd al veel reizen gemaakt met haar vader. Zij sprak haar talen, kon dansen, ging naar de opera en reed paard.’ Annemarie, die zich intussen heeft aangesloten bij het gesprek, concludeert: ‘Louisa was dus eigenlijk buitengewoon geëmancipeerd voor haar tijd.’

Bert: ‘Daarom weet ik ook zeker dat zij een stem heeft gehad in de kunstaankopen. Zij kon er alleen niet voor uitkomen, zij zat in een gouden kooi. Als Abraham naar zijn vrienden in Arti ging, bleef zij hier binnen. Zij heeft hier veel tijd doorgebracht: in haar zitkamer, kantoor of in haar boudoirtje aan de grachtzijde, de vertrekken die nu verzamelingen van de Willets laten zien.’ We zien daar porselein, zilver en Venetiaans glaswerk. Annemarie: ‘Pas aan het eind van haar leven was het als dame geoorloofd om naar buiten te gaan en te wandelen.’ Annemarie neemt ons mee naar het ronde tuinkamertje, waar net de laatste hand is gelegd aan een nieuw, eigentijds behang. Kleurige tekeningen tonen items uit het Amsterdam van de negentiende eeuw. Annemarie: ‘Het behang is speciaal voor het huis ontworpen door ontwerpster Ottoline de Vries.’ Even verder op wordt onze blik getrokken door niet één, maar twee Hermès-oranje banken, die niet zouden mistaan in een elegant Parijs-interieur anno nu. Maar zij doen het dus ook hier, in het historische grachtenhuis, heel goed. Bert: ‘Twee *interior designers*, waaronder Sascha Faase, maken het souterrain weer publieksvriendelijk, nadat er jaren niets mee is gedaan. En je ziet waarmee ze dat doen: textiel

en kleur. Precies zoals er ook gedaan werd in de negentiende eeuw, de eeuw van de Willets. Er is nooit een andere periode geweest waarin zoveel gebruik werd gemaakt van stof als in de tweede helft van de negentiende eeuw.’

Modieus en mondiaal

De Willets waren hun tijd vooruit. Shopten de chique Amsterdammers in de Kalverstraat, Abraham en Louisa reisden per koets liever naar Parijs, Rome of Brussel, het mini-Parijs van toen. Even buiten Parijs hadden zij zelfs een groot buiten. Annemarie: ‘Toen de Willets vlak na hun huwelijk in 1861 hier in het Amsterdamse grachtenhuis trokken, lieten zij het restylen. Louisa had het huis geërfd van haar vader. Aan hun keuzes zag je dat zij heel modieus waren.’ Bert: ‘Zij lieten zich inspireren door de neo-Louis XVI-stijl en gingen naar Parijs om panelen, wandbespanningen en meubels te laten maken.’ In de balzaal bewonderen we de stucplafonds, spiegels en motieven uit die romantische periode, zoals zwierige linten, tortelduiven en bloemguirlandes. Annemarie: ‘Abraham organiseerde hier graag feesten, te zien aan schilderijen waarin hij zich liet afbeelden in een gemaskerd kostuum.’

*‘Er werd nooit zoveel gebruik
gemaakt van stof als in de
negentiende eeuw’*

Impressie van het
gerenoveerde entreegebied in
het souterrain met
Hermès-oranje bank. Kussens
gestoffeerd met stoffen van
Osborne & Little. Boeket van
Menno Kroon. Sokkel van
First Time. De keizerskronen
in het boeket groeien ook in
de achttiende-eeuwse
stadstuin van het Willet-huis.

Met de klok mee:
Detail van een van de
antieke glas-in-loodramen in
het verzamelaarskamertje op
de bel-etage. Portret van
Abraham Willet (hier 28 jaar)
uit de collectie van het
Amsterdam Museum,
geschilderd door Johan
Georg Schwartz in 1853.
Handgeschilderd porselein in
de eetkamer. Twee zilveren
kastanjevazen uit 1785,
gemaakt door de
Amsterdamse zilversmid
A.H. Pape met daarbij een
punchlepel en strooilepel uit
dezelfde tijd. Portret van
Louise Holthuysen,
geschilderd door een
onbekende schilder, uit de
collectie van het Amsterdam
Museum.

In de damessalon grijpt Annemarie naar een vloer-
kleed. ‘Zie je deze waanzinnige kleur paars?’, zegt zij als
zij het kleed omdraait. Door het daglicht is de boven-
kant lichter geworden, maar de onderkant verklapt
welke kleuren er oorspronkelijk gebruikt waren.’ Bert:
‘Moet je je voorstellen; de dames met hun knetterende
robes. Die waren ook heel kleurig! Louisa ontving in
deze kamer overdag haar vriendinnen. Dat waren blik-
sembezoekjes hoor. ’s Avonds was het de voorkamer voor
de balzaal.’
Het was Louisa Willet die het huis na haar overlijden
naliet aan de stad Amsterdam. Op voorwaarde dat het
zou worden opengesteld voor het publiek. En niet te
vergeten, dat haar grote liefdes en reisgenoten, haar
hondjes en katten Pollux, Minetje, Nero en Falla, een
goed onderkomen zouden krijgen in het huis.
Bert: ‘Een romantische gedachte, maar natuurlijk niet
echt des musea. Bovendien werd met hun legaten nogal
onzorgvuldig omgesprongen. Wat wel verklaarbaar is,
hoor. Het interieur was heel erg negentiende-eeuws,
dat lange tijd als de lelijke eeuw werd gezien. Totdat de
huidige museum-directeur Paul Spies vorig jaar uit-

sprak: ‘Willet is echt mijn ding.’ Hij wilde dat het huis
weer echt een verzamelaarshuis werd en hij trok de
banden met verzamelaars aan. De passie voor verzame-
len bestaat nog steeds.’
Na jarenlang onderzoek vielen voor Annemarie en
Bert en hun restauratoren alle puzzelstukjes in elkaar
en konden zij afgelopen najaar beginnen met de res-
tauratie. Annemarie, die de restauratie coördineert,
vertelt: ‘Gelukkig is er in het depot veel bewaard ge-
bleven. Door ons onderzoek kunnen we deze items
goed interpreteren.’ De conservatoren vonden oorspronkelijk
behang en kleuren terug. Ze herplaatsten
schilderijen, meubilair en kunstwerken. Ook vonden
ze tijdens de blootlegging van muren geheime plek-
ken in het huis, zoals een waterpomp en klein kunst-
depot, die zij willen tentoonstellen voor het publiek.’
Annemarie: ‘De restauratie kost veel geld. Maar die
grote hoeveelheden zijn er niet. Dat betekent dat we
heel creatief moeten zijn.’ Bert, lachend: ‘We kunnen
toveren met een eitje.’ Annemarie: ‘Maar we gaan voor
het grootse effect. Ook inhoudelijk.’ ✦
www.willetholthuysen.nl